

13/1992. (VI. 26.) NM rendelet

a közúti járművezetők egészségi alkalmasságának megállapításáról

A közúti járművezetők egészségi alkalmasságának megállapítását az egészségügyről szóló 1972. évi II. törvény végrehajtásáról rendelkező 16/1972. (IV. 29.) MT rendelet 37. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az érintett miniszterekkel egyetértésben az alábbiak szerint szabályozom:

1. § (1) A közúti járművezetők egészségi alkalmassága vizsgálatának célja annak megállapítása, hogy a közúti járművezetőjelöltnek, illetőleg a közúti járművezetőnek nincse olyan betegsége, testi vagy szellemi, illetőleg érzékszervi fogyatéka, amely őt a közúti járművezetésre egészségi szempontból alkalmatlanná teszi; továbbá azoknak a feltételeknek, illetőleg korlátozásoknak a meghatározása, amelyek mellett a vizsgált személy betegség, testi vagy érzékszervi fogyatéka fennállása esetén is vezethet közúti járművet.

(2) A közúti járművezetőjelölt - a közúti járművezetők képzéséről szóló külön jogszabályban meghatározott időpontban - előzetes egészségi alkalmassági vizsgálaton, a vezetői, járművezetői (a továbbiakban: vezetői) engedéllyel rendelkező személy pedig az e rendeletben meghatározott időszakos, illetőleg soron kívüli egészségi alkalmassági vizsgálaton köteles az alkalmassági vizsgálat elvégzésére első fokon jogosult orvosnál megjelenni és magát a szükséges orvosi vizsgálatnak alávetni.

(3) A vizsgálaton megjelent személy köteles személyazonosságát hitelt érdemlően (személyi igazolvánnyal vagy ezzel egyenértékű okirattal) igazolni.

(4) Ha a közúti járművezető a két vizsgálat időpontja között egészségi állapotában olyan állapotromlást észlel, amely a közúti járművezetésre átmenetileg vagy véglegesen egészségi szempontból alkalmatlanná teheti, illetőleg azt befolyásolhatja, köteles az alkalmassági vizsgálat elvégzésére első fokon jogosult orvosnál orvosi vizsgálatra jelentkezni.

2. § E rendelet alkalmazása szempontjából nem minősül közúti járművezetőnek a járművezetői igazolvánnyal, illetve a hatósági engedély nélkül is vezethető járművek vezetője.

3. § (1) A közúti járművezetőjelöltet, illetőleg a közúti járművezetőt az előzetes, az időszakos, illetőleg soron kívüli egészségi alkalmassági vizsgálat alkalmával az alábbi két csoport valamelyikébe kell sorolni:

a) az 1. alkalmassági csoportba kell sorolni azt a közúti járművezetőt, aki nem a b) pont szerinti 2. alkalmassági csoportra kérte egészségi alkalmassági vizsgálatát;

b) a 2. alkalmassági csoportba kell sorolni azt a közúti járművezetőt, aki a közúti közlekedési szolgáltatás keretében közúti járművet, megkülönböztető jelzessel ellátott közúti járművet vezet, vagy kíván vezetni, valamint, akit közúti járművezetői munkakörben foglalkoztatnak.

(2) Az egészségi alkalmasságot arra a csoportra vonatkozóan kell megállapítani, amelyre azt az orvosi vizsgálaton megjelent személy kérte. Az 1. alkalmassági csoportra vonatkozóan alkalmasnak minősített személy nem folytathat olyan járművezetői tevékenységet, amelyhez a 2. alkalmassági csoport szerinti egészségi alkalmasság megállapítása szükséges. A 2. alkalmassági csoportba sorolt személyt, egészségi alkalmasságának megállapítása esetén, alkalmasnak kell tekinteni az 1. alkalmassági csoport tekintetében is.

4. § (1) Az előzetes egészségi alkalmassági vizsgálat legkorábban a vezetői engedély - járműkategóriától függő, külön jogszabályban meghatározott - megszerzhetősége alsó korhatárának betöltését megelőző egy éven belül végezhető el.

(2) Nem végezhető el az egészségi alkalmassági vizsgálata, ha a vizsgálandó személynél a vizsgálat eredményét hátrányosan befolyásoló egészségi állapot áll fenn, annak megszűnéséig.

5. § (1) Az 1. alkalmassági csoportba tartozó közúti járművezetők közül az, aki a

a) 40. életévét még nem töltötte be, 10 évenként;

b) 40. életévét betöltötte, de a 60. életévét még nem töltötte be, 5 évenként;

c) a 60. életévét betöltötte, de a 70. életévét még nem töltötte be, 3 évenként;

d) a 70. életévét betöltötte, 2 évenként

köteles időszakos egészségi alkalmassági vizsgálaton megjelenni.

(2) A 2. alkalmassági csoportba tartozó közúti járművezetők közül az, aki

a) 45. életévét nem töltötte be, 5 évenként;

b) a 45. életévét betöltötte, de a 60. életévét nem töltötte be, 3 évenként;

c) a 60. életévét betöltötte, 2 évenként

köteles időszakos egészségi alkalmassági vizsgálaton megjelenni.

6. § A közúti járművezető az 5. § (1)-(2) bekezdéseiben meghatározott időnél korábban, soron kívül egészségi alkalmassági vizsgálatnak köteles magát alávetni, ha

a) az egészségi alkalmasság megállapítását végző egészségügyi szerv a vizsgálatra rövidebb határidőt állapított meg;

b) a 7. § (1)-(2) bekezdéseiben meghatározott szervek (személyek) kezdeményezésére az egészségi alkalmasságát megállapító szerv erre felszólította;

c) eszméletvesztéssel járó rosszulléte vagy sérülése volt;

d) látásélességében szemüveggel nem javítható rosszabbodás, vagy hallásában a forgalom menetének észlelését zavaró csökkenés állott be;

e) az eljáró hatóság - a külön jogszabályban meghatározott esetekben - soron kívüli egészségi alkalmassági vizsgálatot rendelt el.

7. § (1) A közúti járművezető soron kívüli egészségi alkalmassági vizsgálatát az alkalmasságot első fokon vizsgáló szervnél kezdeményezheti:

- a) az eljáró hatóság a külön jogszabályban meghatározott esetekben;
- b) a közúti járművezető munkáltatója, ha a munkavállaló munkaköre ellátásával kapcsolatban közúti járművet vezet;
- c) a pályaalakmasságot vizsgáló szerv;
- d) bármely orvos, a 20-21. §-okra figyelemmel;
- e) az Országos Társadalombiztosítási Főigazgatóság Orvosszakértői Intézetének főigazgatója.

(2) A közúti járművezető munkáltatója köteles intézkedni a nála közúti jármű vezetésével járó munkakörben foglalkoztatott személy soron kívüli alkalmassági vizsgálatának elvégzése iránt, ha

a) olyan körülményt (eszméletvesztés, egyensúlyérzés zavara, balesetből eredő sérülés stb.) észlel, amely a közúti járművezetőnek a közúti járművezetésre való további egészségi alkalmasságát kétségessé teszi;

b) legalább 6 hónapig tartó keresőképtelenség fennállását tapasztalja.

8. § Az egészségi alkalmassági vizsgálatot első fokon végző szervek:

a) az 1. alkalmassági csoportba tartozó személy esetén az illetékes háziorvos, a munkavállaló esetében a munkáltató részére alapszolgáltatást nyújtó foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosa vagy az illetékes háziorvos;

b) a 2. alkalmassági csoportba tartozó munkavállaló esetében a foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosa;

c) a fegyveres erők, a rendőrség, a rendészeti szervek, a nemzetbiztonsági szolgálat, a köztársasági őrezred, a büntetés-végrehajtási intézetek, valamint a Belügyminisztérium által kijelölt orvos, ha az érdekelt személy e szervek állományában teljesít szolgálatot vagy ott munkaviszonyban áll;

d) a MÁV Vasútegészségügyi Szolgálat által kijelölt orvos, ha az érdekelt személy a MÁV egészségügyi ellátási körébe tartozik;

e) Magyarországon huzamosabb ideig (munkavállalás, tanulmányok folytatása stb.) tartózkodó külföldi állampolgár, illetőleg külföldön élő és legalább 3 hónapja Magyarországon tartózkodó magyar állampolgár esetén az a), illetve b) pontokban meghatározottak;

f) tartós munkavállalás miatt külföldön tartózkodó magyar állampolgárok esetében a külképviselet (kolónia) orvosa, mint kezelőorvos.

9. § (1) Az egészségi alkalmassági vizsgálatot első fokon végző szerv az előzetes alkalmassági vizsgálat eredményét, az időszakos, illetve az esetleges soron kívüli vizsgálat időpontját írásban közli a vizsgált személlyel, tanuló esetén, ha az oktatási intézmény keretében a közúti járművezetés elsajátítása kötelező az oktatási intézménnyel is.

(2) Az elsőfokú egészségügyi szerv az időszakos vagy a soron kívüli alkalmassági vizsgálatot követően 2 példányban a *melléklet* szerinti tartalmú véleményt állítja ki és meghatározza a következő időszakos egészségi alkalmassági vizsgálat időpontját.

(3) Ha az elsőfokú egészségügyi szerv az alkalmassági vizsgálat során a közúti járművezető alkalmasságát feltételekkel vagy korlátozásokkal állapítja meg, a véleményre a külön jogszabályban meghatározott kód alkalmazásával jegyzi be a feltételeket, korlátozásokat.

(4) Az elsőfokú egészségügyi szerv a soron kívüli alkalmassági vizsgálatot kezdeményező szervezet megállapításairól írásban értesíti. Alkalmatlanság megállapítása esetén a vizsgálat eredményéről a járművezető lakóhelye (tartózkodási helye) szerint illetékes közlekedési igazgatási hatóságot értesíteni kell.

(5) Ha az elsőfokú egészségügyi szerv az alkalmassági vizsgálat során a közúti járművezető-jelölt, illetve közúti járművezető alkalmatlanságát, feltételekkel vagy korlátozásokkal alkalmasságát állapítja meg, úgy arról a melléklet szerinti adattartalmú véleményt kiállítja. A vélemény a másodfokú alkalmassági vizsgálatnak a 11. § (1) bekezdése szerinti szervnél történő kezdeményezése céljából használható fel.

10. § Az orvosi vélemény elkészítésekor a közúti járművezetőt, illetőleg a közúti járművezetőjelöltet tájékoztatni kell az olyan szervi elváltozásokról is, amely a közúti járművezető alkalmasságát nem befolyásolja ugyan, de a biztonságos vezetés érdekében azt feltétlenül ismernie kell.

11. § (1) Az egészségi alkalmassági vizsgálatot másodfokon végző szervek:

a) az Országos Társadalombiztosítási Főigazgatóság Orvosszakértői Intézetének (a továbbiakban: Intézet) az állandó vagy ideiglenes lakóhelye szerint illetékes, a főváros, illetőleg a megye területén kijelölt első fokú bizottsága, ha első fokon a vizsgálatot a 8. § a)-b) és d) pontjaiban, valamint a 18. § (3) bekezdésében meghatározott orvos végezte;

b) a 8. § c) pontjában meghatározott szervekkel szolgálati, illetőleg munkaviszonyban álló személyek esetén ezen szervek megfelelő főorvosi bizottsága.

(2) Az alkalmassági vizsgálatot másodfokon végző bizottság eljárására is alkalmazni kell a 9. §-ban foglaltakat, azzal az eltéréssel, hogy a bizottságnak megállapításairól írásban tájékoztatni kell azt az egészségügyi szervet is, amely az első fokú egészségi alkalmassági vizsgálatot végezte.

12. § (1) Az előzetes és az időszakos egészségi alkalmassági vizsgálatot - a (7) bekezdésre is figyelemmel - az e célra szervezett szakértői bizottság végzi, akkor ha

a) a közúti járművezetőjelölnél, illetőleg a közúti járművezetőnél a közúti járművezetéshez művétag használata szükséges;

b) a közúti járművezetőjelölt vagy a közúti járművezető csak meghatározott típusú vagy a számára szükséges módon átalakított, illetőleg segédberendezéssel ellátott közúti járművel lehet alkalmas közúti járművezetésre.

(2) Első fokú szakértői bizottságként a 11. § (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott szervek járnak el. A másodfokú szakértői bizottság Budapesten, az Intézetben működik. Mind az első fokú, mind a másodfokú szakértői bizottság a közlekedési hatóság részéről közúti jármű műszaki szakértővel egészül ki.

(3) A szakértői bizottságok nem orvos tagjait a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium jelöli ki. A bizottságok nem orvos tagjai az érdekelt általános, illetőleg szakorvosi vizsgálatánál nincsenek jelen, azonban a közúti járműnek a vizsgált személy testi fogyatékoságához igazodó átalakítása vizsgálatában és megállapításában részt vesznek.

(4) Az (1) bekezdésben foglalt esetekben a szakértői bizottság a közúti járművezetői engedélyhez csatolandó mellékletben közli a közúti járművezetés műszaki feltételeit. Ebben előírja a vezethető közúti járműbe beépítendő segédberendezéseket, illetve a közúti jármű szükséges átalakítását.

(5) A szakértői bizottság az egészségi alkalmasságot csak abban az esetben állapíthatja meg, ha a közúti járművezetőjelölt vagy a közúti járművezető a szakértői bizottság nem orvos tagjai előtt a gyakorlatban előzetesen bizonyítja, hogy az átalakított szerkezeteket biztonságosan kezelni tudja.

(6) A szakértői bizottságok eljárására egyebekben az első fokú egészségügyi szervekre és az orvosi alkalmasságot másodfokon vizsgáló bizottságokra vonatkozó rendelkezések az irányadók.

(7) Az (1) bekezdésben meghatározott közúti járművezetőknél az időszakos egészségi alkalmassági vizsgálatot első fokon a 8. §-ban, másodfokon a 11. § (1) bekezdésében meghatározott szervek végzik, ha a közúti járművezető, illetőleg járművezetőjelölt alkalmasságát az arra illetékes szakértői bizottság a korábbi vizsgálat során megállapította és a járművezető egészségi állapotában - amely miatt az előző vizsgálatát a szakértői bizottság végezte - változás nem következett be.

13. § (1) Az egészségi alkalmasság külön feltételeit akkor kell megállapítani, ha a közúti járművezető csak gyógyászati segédeszköz (művégtag stb.) vagy a szokásostól eltérő kezelő berendezés (pl. automata tengelykapcsoló, kézi működtetésű gáz- vagy üzemi fék) használata esetén minősíthető egészségi szempontból alkalmasnak.

(2) Az egészségi alkalmassággal összefüggő korlátozást akkor kell megállapítani, ha a közúti járművezető fogyatékosága vagy a közúti jármű átalakítása miatt a biztonságos közlekedés érdekében sebességkorlátozást vagy más hasonló intézkedést kell megtenni.

14. § Az egészségi alkalmasságot vizsgáló orvos, illetőleg bizottság elrendelheti a vizsgált személynél előzetes, illetve rendkívüli pályaalkalmassági vizsgálat elvégzését, amennyiben annak indokoltságát állapítja meg. Ebben az esetben erről a 9. § (1)-(4) és (5) bekezdéseiben meghatározott szerveket (személyeket) is tájékoztatni kell.

15. § (1) Az első fokú orvosi megállapítás felülvéleményezését, a vélemény kézhezvételétől számított 15 napon belül az első fokon eljáró szervnél lehet írásban kérni.

(2) A felülvéleményezési kérelem benyújtására az érintett személy, illetve a 7. § (1) bekezdésének *b)-e)* pontjaiban meghatározottak jogosultak.

(3) Az első fokú soron kívüli egészségi alkalmassági vizsgálat megállapításainak felülvéleményezését az eljáró hatóság is kérheti.

16. § (1) Ha a 15. § (2)-(3) bekezdésében meghatározott személyek (szervek) az első fokon adott vélemény felülvéleményezését kérik, az első fokon eljáró egészségügyi szerv kiállítja az orvosi beutalót és azt megküldi az egészségi alkalmasságot másodfokon vizsgáló bizottságnak. A nyomtatványon fel kell tüntetni a kórismét, továbbá a megállapítás indokolását. A felülvéleményezési kérelmet az első fokon eljáró egészségügyi szerv az iratokban feljegyzi.

(2) A felülvizsgálati véleményt a bizottság vezetője közli az érintett személlyel, a felülvéleményezést kérővel és a kérelmező lakóhelye (tartózkodási helye) szerint illetékes közlekedési igazgatási hatósággal és - alkalmas minősítés esetén - a vezetői engedély érvényesítéséhez szükséges véleményt kiállítja.

(3) Amennyiben a közúti járművezetői alkalmasságot különböző szinten véleményezték, valamennyi korábban véleményező orvost, orvosi bizottságot a magasabb szintű orvosi megállapításról tájékoztatni kell.

17. § (1) Az előzetes, a soron kívüli és az időszakos egészségi alkalmassági vizsgálatot első vagy másodfokon végző egészségügyi szerv - alkalmatlanság megállapítása esetén - az újabb első fokú egészségi alkalmassági vizsgálat időpontját a kérelmező várható állapotjavulásának előrelátható időpontjára figyelemmel jelölheti meg.

(2) Ha az egészségi alkalmassági vizsgálatot végző szerv az (1) bekezdés alapján nem határozta meg az első fokú egészségi alkalmassági vizsgálat ismételt elvégzésének legkorábbi időpontját, az érdekelt személy soron kívüli alkalmassági vizsgálatot kérhet, feltéve, ha orvosi bizonyítvánnyal igazolja egészségi állapotának olyan mérvű javulását, amelynek alapján feltehető, hogy közúti járművezetésre alkalmasnak minősítik.

18. § (1) A rendeletet a (2)-(4) bekezdésekben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni a helyi közforgalmú vasúti járművezető [a villamos meghajtású közúti vasúti, az elővárosi vasúti, a földalatti (metró és Millenniumi) vasúti, a fogaskerekű vasúti járművezető], az autóbusszvezető, a trolibuszvezető, továbbá a mozgólépcső és siklókezelő jelöltek és vezetők egészségi alkalmasságának megállapításánál.

(2) Az (1) bekezdésben megjelölt személyeket a 2. alkalmassági csoportba kell sorolni.

(3) Az (1) bekezdésben megjelölt járművezető és kezelő jelöltek, illetve járművezetők és kezelők előzetes, soron kívüli, illetve időszakos egészségi alkalmassági vizsgálatát első fokon a Budapesti Közlekedési Vállalat (a továbbiakban: BKV) egészségügyi szolgálata által kijelölt orvos is végezheti.

(4) A járművezető és kezelő jelöltek, illetőleg a járművezetők és kezelők egészségi alkalmasságának másodfokon történő megállapítását a 11. § (1) bekezdésének *a)* pontjában meghatározott egészségügyi szerv végzi.

19. § (1) A külföldi hatóság által kiállított vezetői engedélyt egészségi szempontból érvényesíteni nem szabad.

(2) A külföldi állampolgár Magyarországon kiállítandó vezetői engedélyéhez az egészségi alkalmasság megállapítását az e rendeletben foglaltak szerint kell elvégezni.

20. § Ha az orvosnak tudomása van arról, hogy az általa kezelt személy vezetői engedéllyel rendelkezik és nála olyan betegséget, illetőleg állapotot észlel, amely közúti járművezetésre való alkalmasságát kérdésessé teszi, az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatnak a közúti járművezető lakóhelye szerint illetékes megyei (fővárosi) intézetén keresztül köteles haladéktalanul soron kívüli vizsgálatot kezdeményezni.

21. § (1) A 20. § alapján minden orvosnak kezdeményeznie kell a soron kívüli egészségi alkalmassági vizsgálatot, ha az általa vizsgált személynél

- a)* elmebetegséget vagy annak maradványállapotát;
- b)* bármely eredetű tudatzavart;
- c)* epilepsziás tüneteket;

- d) forgalomban való részvételt befolyásoló látás vagy hallászavart;
- e) a mozgásképeség és összerendezettség ismétlődő vagy tartós zavarát;
- f) alkoholelvonó kezelést;
- g) kábítószerfüggőséget

állapított meg.

(2) Az (1) bekezdés szerint kell eljárni abban az esetben is, ha a közúti járművezetőnél munkaképességcsökkenésre vonatkozóan orvosi vizsgálatot végeztek, és olyan állapotot, betegséget észleltek, amely a közúti járművezetésre való egészségi alkalmasságát kérdésessé teszi.

(3) Ha az orvos a közúti járművezetőnél olyan betegséget vagy állapotot észlel, vagy ha a részére olyan gyógyszerrel rendel, amelynek hatása vagy mellékhatása a biztonságos közúti járművezetést átmenetileg veszélyezteti és annak bejelentése nem kötelező, köteles felhívni a közúti járművezető figyelmét arra, hogy állapotának javulásáig közúti járművet ne vezessen.

22. § Az egészségi alkalmasság másodfokú véleményezésében nem vehet részt az az orvos, illetőleg szakértő, aki a kérelmező személy egészségi alkalmassági vizsgálatát első fokon végezte vagy abban közreműködött.

23. § (1) Ez a rendelet - az 5. § kivételével - 1992. október 1-jén lép hatályba, egyidejűleg a gépjárművezetők egészségi alkalmasságának orvosi megállapításáról szóló 1/1976. (I. 16.) EüM rendelet, valamint az e rendelet végrehajtására kiadott 6/1976. (Eü. K. 3.) EüM utasítás hatályát veszti.

(2) Az 5. § 1992. július 1-jén lép hatályba, egyidejűleg a gépjárművezetők egészségi alkalmasságának orvosi megállapításáról szóló 1/1976. (I. 16.) EüM rendelet 4. §-a, 16. §-ának (3) bekezdése, valamint 18. §-ának (3) bekezdése hatályát veszti.

(3) A rendelet előírásait a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell. Az e rendelet hatálybalépését megelőzően az 5. §-ban meghatározottnál rövidebb időtartamra érvényesített vezetői engedélyeket érvénytartamuk lejártakor - e rendelet rendelkezéseinek figyelembevételével elvégzett időszakos egészségi alkalmassági vizsgálatot követően, annak eredményétől függően - érvényesíteni kell.

Melléklet a 13/1992. (VI. 26.) NM rendelethez

Az egészségügyi alkalmassági vélemény adattartalma

1. Az egészségügyi szolgáltató neve, címe
2. A vizsgált személy neve, születési helye, ideje, állandó lakóhelye
3. A vizsgált személy személyazonosságát igazoló irat típusa, száma
4. Az alkalmassági csoport
5. A korábbi vezetői engedély száma és az abban megtalálható korlátozások/feltételek
6. Az alkalmassági vizsgálat eredménye (ALKALMATLAN, ALKALMAS, ALKALMAS feltétellel, korlátozással)
7. A legközelebbi orvosi vizsgálat időpontja (év, hónap, nap)
8. A kiállítás helye, ideje
9. Az orvos neve, orvosi bélyegzője